

REGERINGEN

Strategi for et stærkere civilsamfund

Børne- og Socialministeriet

OKTOBER 2017

REGERINGEN

Strategi for et stærkere civilsamfund

Børne- og Socialministeriet

OKTOBER 2017

Strategi for et stærkere civilsamfund

Et stærkt civilsamfund udgør fundamentet for et samfund, som er kendetegnet ved frivillige fællesskaber, personligt ansvar og sammenhængskraft. Hver dag er civilsamfundet ramme om frivillige fællesskaber, hvor borgere mødes om en lang række forskellige formål. Det kan være idrætsaktiviteter, kulturaktiviteter, politiske forhold, socialt samvær, folkeoplysning eller aktiviteter i og for naturen.

Civilsamfundet og den frivillige indsats har stor betydning for det danske samfund. Gennem frivillige indsatser og frivilligt engagement tager den enkelte et *personligt ansvar*, der kommer hele samfundet til gode og giver aktive medborgere.

Når fx en ung studerende er frivillig i en lektiecafé, en forælder er frivillig leder eller træner i foreningslivet, en pensionist er frivillig skoleven til forskellige aktiviteter i en klasse eller en borger med et tidligere misbrug bruger egne erfaringer som frivillig til at hjælpe andre borgere med at komme ud af et misbrug, så udledes det personlige ansvar gennem frivillige indsatser og frivilligt engagement i civilsamfundet – og det bidrager til at binde samfundet sammen og styrke *sammenhængskraften*. Det sker i form af opbygning af sociale netværk og relationer mellem mennesker, ligesom det bidrager til, at borgerne opnår et større kendskab til, tolerance over for og samhørighed med hinanden samt et ansvar for fællesskabet.

Når der skal findes løsninger på samfundets udfordringer, ser regeringen et stort potentiale i at nedbryde siloer mellem aktører i civilsamfundet, erhvervslivet og det offentlige. De offentlige indsatser giver den effektive og kvalificerede støtte, som borgerne har behov for. *Frivillige fællesskaber* og frivillige indsatser kan noget andet end de offentlige indsatser netop i kraft af, at indsatsen er båret af et frivilligt engagement. Der er brug for en samlet indsats på tværs af sektorer, når samfundets udfordringer skal løses. Regeringen mener, at når den offentlige indsats, erhvervslivets og civilsamfundets ressourcer kobles og supplerer hinanden, opnår samfundet samlet set større kvalitet i opgaveløsningen til gavn for borgerne.

Regeringen er optaget af at understøtte og videreudvikle civilsamfundets rammer og vilkår, så der er de bedste muligheder for at kunne tage et personligt ansvar og gøre en frivillig indsats til gavn for den enkelte og for samfundet.

Med civilsamfundsstrategien er det regeringens klare ambition, at det skal være lettere at være frivillig i alle egne af landet. Den frivillige indsats skal ikke begrænses af unødigt bureaukrati. Regeringen ønsker, at flest mulige kræfter kan bruges til de frivillige indsatser, relationerne og det frivillige engagement, som netop bidrager til at løse samfundets udfordringer, styrke lokalsamfundene og skabe sammenhængskraft i samfundet.

Civilsamfundet er i fokus for regeringen

Regeringens mål om at styrke civilsamfundets rammer og udvikling samt danskernes mulighed for at tage et medansvar i samfundet fremgår af regeringsgrundlaget.

Om den frivillige indsats i regeringsgrundlaget *For et friere, rigere og mere trygt Danmark*:

"Vi har allerede taget initiativ til at styrke muligheden for at kunne levere en frivillig indsats i Danmark og vi vil også fremadrettet arbejde for, at der er de bedst mulige rammer for, at private organisationer og frivillige kan tage et medansvar."

Regeringen har et ambitiøst mål om, at flere udsatte grupper og mennesker med handicap, som ikke er en del af det arbejdende fællesskab, får bedre mulighed for at være aktive medborgere, der bidrager med de ressourcer, de har. Og derfor er det en ambition og en målsætning, som regeringen har besluttet at måle sit arbejde på. I de 10 mål for social mobilitet lyder det 10. mål derfor, som følger: *"Flere mennesker,*

som står uden for arbejdsmarkedet, og som ikke er under uddannelse, skal være en del af den frivillige indsats.”

Med Sammenhængsreformen har regeringen desuden et målrettet fokus på at styrke civilsamfundets rolle i velfærdssamfundet. Regeringen ønsker, at rammerne for samskabelse bliver styrket, så frivillige, brugere og pårørende i højere grad kan inddrages og tage medansvar.

Udover civilsamfundsstrategien har regeringen derfor allerede taget en række initiativer, der styrker civilsamfundets rammer og det frivillige initiativ i samfundet.

Regeringen har fx taget initiativ til at samle de relevante landsdækkende idrætsorganisationer og andre relevante aktører på Marienborg i september 2017 med henblik på at drøfte, hvordan endnu flere bliver en aktiv del af idræts- og foreningslivet. Regeringen vil som opfølgning på mødet arbejde for, at der sker en fortsat udvikling på området.

Af mere konkrete initiativer har regeringen blandt andet indgået en aftale med en række af Folketingets partier om en permanent forhøjelse af timegrænsen for frivilligt, ulønnet arbejde blandt dagpenge- og efterlønsmodtagere. Med aftalen bliver de tidligere kun 4 timer forhøjet, så det er muligt for dagpenge- eller efterlønsmodtageren at arbejde henholdsvis 10 og 15 timer frivilligt om ugen som fx frivillig jurist i retshjælpen eller som frivillig socialrådgiver på et krisecenter uden at blive trukket i ydelse.

Regeringen har derudover givet kommuner og regioner mulighed for at tegne ulykkes- og ansvarsforsikring for borgere, der leverer en frivillig indsats i forbindelse med den kommunale eller regionale opgavevaretagelse. Det betyder, at fx en besøgsven på det kommunale plejehjem eller en lektiehjælper på det lokale bibliotek fremover kan yde en frivillig og nu forsikret indsats, hvis ulykken skulle ske – og det både styrker og udvider de lokale muligheder for samarbejde mellem det offentlige og civilsamfundet. Hertil kommer en række yderligere tiltag, *jf. nedenstående boks*.

Det har regeringen gjort for at styrke civilsamfundet og frivillighed

Regeringen har på flere områder gennemført initiativer, der skal sikre et stærkt civilsamfund.

Lempeligere regler for frivilligt, ulønnet arbejde på dagpenge- og efterlønsområdet

Timegrænsen for frivilligt, ulønnet arbejde blandt dagpenge- og efterlønsmodtagere øges permanent, så efterlønnere fremover kan udføre frivilligt, ulønnet arbejde 15 timer om ugen uden at blive frataget i deres ydelse. For dagpengemodtagere og modtagere af kompensation i seniorjobordningen bliver grænsen på 10 timer. Hidtil har grænsen været på fire timer. Ledige fleksjobbere og fleksydelsesmodtagere (efterløn for fleksjobbere) kan uden begrænsninger udføre frivilligt, ulønnet arbejde.

Forsikring af frivillige i kommuner og regioner

Kommuner og regioner har fået mulighed for at tegne ulykkes- og ansvarsforsikring for borgere, der leverer en frivillig indsats i forbindelse med den kommunale eller regionale opgavevaretagelse, så de er dækket, hvis de kommer til skade eller påfører skade som en del af den frivillige indsats.

Frivillighed i den kommunale opgavevaretagelse

Fra januar 2018 kan kommuner som led i revisionen af Serviceloven tilbyde støtte etableret i samarbejde med frivillige sociale organisationer eller foreninger til personer, der har nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller sociale problemer, og personer, der er i risiko for at udvikle funktionsnedsættelse eller sociale problemer.

Dagtilbudsaftalen

I aftalen indgår et initiativ om ”*det åbne dagtilbud*”, som går ud på, at dagtilbuddene som led i arbejdet med den pædagogiske læreplan skal overveje, hvordan lokalsamfundet i form af fx biblioteker, museer, idrætstilbud, plejehjem, erhvervsliv m.v. kan inddrages i dagtilbuddenes arbejde med henblik på at skabe stimulerende pædagogiske læringsmiljøer for børnene. Herudover er der som led i aftalen afsat midler til blandt andet *inspirationsmaterialer*, som skal beskrive gode eksempler på, hvordan dagtilbuddene kan inddrage lokalsamfundet.

Endelig er der som led i dagtilbudsaftalen blevet afsat en pulje til ”*forsøg med målrettede sociale indsatser*”. Forsøgene skal primært fokusere på øget samarbejde mellem dagtilbuddene og hhv. sundhedsplejen og forældrene, men også mellem dagtilbuddene og hhv. socialrådgivere og frivillige aktører. Der er afsat i alt 58 mio. kr. i 2017 og 2018 til puljen.

Ny model for tildeling af udlodningsmidler

Med den nye fordeling af udlodningsmidlerne får hovedorganisationer og foreninger et løft i og øget budgetsikkerhed for de faste driftstilskud, fx DIF, DGI og Dansk Ungdoms Fællesråd. Derudover giver aftalen øget budgetsikkerhed for midler til kulturelle formål, hestevæddeløbssporten samt selvejende institutioner på idrætsområdet, fx Team Danmark, Anti Doping Danmark og Sport Event Danmark.

Strategi med afsæt i civilsamfundets anbefalinger

Regeringen ser et behov for samlet at se på, hvordan vi i de kommende år kan arbejde systematisk med at styrke civilsamfundets rammer og den frivillige indsats. For regeringen er det afgørende, at initiativer til at understøtte civilsamfundets rammer og udvikling netop tager afsæt i de problematikker og udfordringer, som civilsamfundet selv oplever og peger på. Derfor nedsatte regeringen en task force med repræsentanter fra civilsamfundet, kommunerne, erhvervslivet og de faglige organisationer for at få deres input til civilsamfundsstrategien.

Task forcen har udarbejdet en række væsentlige anbefalinger til regeringens civilsamfundsstrategi, som blandt andet ser på, hvordan flere kan blive en del af frivillige fællesskaber, men også på de vilkår og rammer, der er for foreningernes og organisationernes arbejde. Anbefalingerne fremgår af *bilag 1*.

Regeringens task force

Børne- og socialminister Mai Mercado og minister for offentlig innovation Sophie Løhde nedsatte d. 12. juni 2017 en task force med repræsentanter fra civilsamfundet, kommunerne, erhvervslivet og de faglige organisationer med det formål at få task forcens anbefalinger til regeringens kommende civilsamfundsstrategi, der er en del af Sammenhængsreformen.

Medlemmer af task forcen:

- Vibe Klarup, formand, Frivilligrådet
- Mads Roke Clausen, direktør, Mødrehjælpen
- Arne Eggert, udviklingsdirektør, KL
- Sara Krüger Falk, seniorchefkonsulent, DI
- Hanna Line Jakobsen, Dansk Røde Kors
- Ellen Bæk, næstformand, Landsforeningen for efterladte efter selvmord
- Nille Skalts, direktør, Generøs og B Corp Danmark
- Benny Andersen, forbundsformand, Socialpædagogerne
- Kasper Sand Kjær, formand, DUF
- Jonas Keiding Lindholm, generalsekretær, Red Barnet

Regeringen har ladet sig inspirere af task forcens vision i udformningen af civilsamfundsstrategien og omsat mange af task forcens anbefalinger til konkrete initiativer. Regeringen er også – ligesom task forcen – optaget af, at den lokale frivillige indsats får endnu stærkere rammer at virke under.

Regeringens mål med civilsamfundsstrategien

Deltagelse

Mange borgere er aktive medborgere i hverdagen i deres lokalområde. En høj grad af deltagelse og mange sociale relationer er med til at sørge for, at det danske samfund er præget af tillid.

Men der er store forskelle på deltagelsen blandt forskellige grupper i samfundet. En ny undersøgelse¹ viser, at 30 pct. af borgerne uden for arbejdsmarkedet² er frivillige – og dermed en del af et frivilligt fællesskab. Det tilsvarende tal for den øvrige befolkningsgruppe er 42 pct. Der er således en stor gruppe borgere uden for arbejdsmarkedet, som ikke er en del af frivillige fællesskaber. Undersøgelsen viser derudover, at 41 pct. af borgerne uden for arbejdsmarkedet gerne ville være frivillige, hvis de blev opfordret til det. En undersøgelse fra SFI og TrygFonden viser et lignende billede: Grupperne udenfor arbejdsmarkedet har lavere deltagelse, men netop de frivillige fællesskaber i civilsamfundet udgør et stort potentiale for inklusion af socialt udsatte grupper og mennesker med handicap. Der er altså et stort potentiale her – både for det enkelte menneske og samfundet som helhed.

Det er et centralt mål for regeringen, at flere bliver en del af de frivillige fællesskaber og foreningslivet, og

¹ Frivillighedsundersøgelsen 2017. Udarbejdet af Rambøll for Børne- og Socialministeriet.

² Borgere uden for arbejdsmarkedet dækker i dette tilfælde borgere på kontanthjælpsydelse eller førtidspension. Dagpengemodtagere, studerende eller folkepensionister er ikke inkluderet.

regeringen ønsker med civilsamfundsstrategien at understøtte dette i alle egne af landet. Alle bør have mulighed for at være med i frivillige fællesskaber. Fordi man i en periode – længere eller kortere – ikke er del af arbejdsfællesskabet bør det ikke være ensbetydende med, at man er ekskluderet fra frivillige fællesskaber. Inklusion og rammerne for inklusion skal understøttes, og det kræver en fælles indsats på tværs af sektorer: Regeringen ønsker at understøtte mulighederne for inklusion, og at de frivillige fællesskaber kan bidrage til målsætningen ved også at have fokus på, at borgere udenfor arbejdsfællesskabet bliver en del af den frivillige indsats.

Samarbejde

Regeringen har lanceret Sammenhængsreformen blandt andet ud fra et ønske om, at skabelsen af de fælles velfærdsydelse bliver mindre siloopdelt og mere kendetegnet ved samarbejde.

Den offentlige sektor kan med fordel blive endnu bedre til at inddrage civilsamfundets kvaliteter i understøttelsen af borgernes velfærd som en del af de offentlige serviceydelser, hvor det giver mening. Regeringen har derfor som mål, at strategien også skal understøtte Sammenhængsreformens målsætning om en ambitiøs og nytænkende offentlig sektor, der skal skabe bedre velfærd for borgerne gennem et bedre samarbejde mellem det offentlige og civilsamfundet.

Initiativer i regeringens civilsamfundsstrategi

For at indfri regeringens mål for en ny civilsamfundsstrategi om, at flere grupper uden for arbejdsmarkedet får mulighed for at være en del af den frivillige indsats samt at skabe en ambitiøs og nytænkende offentlig sektor, vil regeringen iværksætte initiativer under følgende tre spor:

1. Deltagelse og fællesskab for alle
2. En infrastruktur, der støtter og udvikler
3. Viden

Initiativer i regeringens strategi for et stærkere civilsamfund

Spor 1. Deltagelse og fællesskab for alle

Initiativ 1: Strategiske partnerskaber mellem frivillige organisationer og kommuner

Initiativ 2: Flere ressourcer til fælles løsninger

Initiativ 3: Styrkelse af civilsamfundet i landdistrikterne

Initiativ 4: Styrket integration gennem civilsamfundet

Spor 2. En infrastruktur, der støtter og udvikler

Initiativ 5: En mere enkel statslig støttestruktur på det frivillige sociale område

Initiativ 6: Lokal innovation gennem frivillige foreninger

Initiativ 7: Styrkelse af det lokale frivillige sociale arbejde

Initiativ 8: Et nyt Frivilligråd

Initiativ 9: Kompetenceløft af det frivillige sociale arbejde

Spor 3. Viden

Initiativ 10: Inklusion i frivillige organisationer

Initiativ 11: Mere samarbejde mellem frivillige og kommuner gennem uddannelse

Initiativ 12: Solid viden om den frivillige sociale indsats

Spør 1. Deltagelse og fællesskab for alle

Regeringen ønsker at styrke det frivillige arbejde og sikre, at alle har mulighed for at tage del i frivillige fællesskaber i alle egne af landet fx i frivillige sociale foreninger, i idrætsforeningerne og i kulturlivet. Regeringen har fx allerede taget initiativ til at samle de relevante landsdækkende idrætsorganisationer og andre relevante aktører til et møde på Marienborg med henblik på at drøfte, hvordan endnu flere borgere bliver aktive i idrætslivet – lige fra børn til seniorer.

Det kræver en fælles og bred indsats at afhjælpe forskellige barrierer for at nå målet om, at udsatte grupper, nydanskere eller mennesker med handicap, som ikke er en del af det arbejdende fællesskab, i højere grad får mulighed for at tage del i frivillige fællesskaber i civilsamfundet med de ressourcer, borgerne har.

Der eksisterer allerede konkrete projekter, metoder og redskaber, som både har vist gode resultater i forhold til at inkludere udsatte grupper og sikre en bedre integration af nydanskere i frivillige fællesskaber og dermed styrke lokalsamfundene. Dem ønsker regeringen at videreføre. Men regeringen vil også videre end det for at sikre flere og nye veje til deltagelse og fællesskab for flere udsatte mennesker og mennesker med handicap, som ikke er en del af det arbejdende fællesskab. Det skal blandt andet ske gennem initiativer, der bidrager til samskabelse gennem bedre muligheder for en øget udveksling af idéer og logikker mellem den offentlige sektor, erhvervslivet og civilsamfundet. Samskabelse og samarbejdet på tværs af sektorer er et fokusområde i regeringens Sammenhængsreform, hvor civilsamfundsstrategien er et vigtigt element i arbejdet med at skabe en offentlig sektor, der tager udgangspunkt i borgernes, erhvervslivets og civilsamfundets behov.

Regeringen vil derfor iværksætte følgende initiativer:

Initiativ 1: Strategiske partnerskaber mellem frivillige organisationer og kommuner

Regeringen ønsker at styrke koblingen mellem frivillige fællesskaber og den kommunale indsats til udsatte mennesker og mennesker med handicap. Det betyder, at civilsamfundets indsatser, hvor det er relevant, i endnu højere grad skal spille sammen med de offentlige serviceydelser, så den frivillige indsats og den offentlige indsats supplerer hinanden med hver deres særlige bidrag til gavn for borgerne.

Som det fremgår af Frivillighedsundersøgelsen 2017 vil borgere, som står uden for arbejdsmarkedet, gerne være frivillige, hvis de bliver opfordret til det. Samtidig er sygdom og handicap den største barriere for at være en del af den frivillige indsats. Dertil kommer, at der i de senere år er sket en udvikling, hvor kommuner i langt større grad ser potentialet og muligheden i at samarbejde med frivillige og frivillige organisationer. Regeringen vil understøtte den udvikling, så kommuner og frivillige organisationer samarbejder om, at borgere uden for arbejdsfællesskabet i forlængelse af eller ved siden af den kommunale indsats kan hjælpes ind i frivillige fællesskaber.

Fritidspas er et eksempel på et godt redskab til at overkomme barrierer for, at udsatte børn og unge kan gå til spejder, fodbold eller en anden fritidsaktivitet med deres kammerater – det sker typisk ved, at kommunen betaler kontingentet til fritidsaktiviteten i kombination med vejledning om kommunens fritidstilbud. Peer-to-peer ordninger, hvor den frivillige bruger sine egne livserfaringer til at hjælpe og støtte andre, er også en god metode til at få borgere uden for arbejdsmarkedet til at blive en del af frivillige fællesskaber. Dette er underbygget af Frivillighedsundersøgelsen 2017, som viser, at en større andel af borgere uden for arbejdsfællesskabet er engageret som frivillige i peer-to-peer-indsatser end borgere i den øvrige del af befolkningen.

For at understøtte denne udvikling og få flere med i frivillige fællesskaber ønsker regeringen at afsætte midler til strategiske partnerskaber mellem kommuner og frivillige organisationer som fx en lokal frivillig social forening eller en idrætsforening. Frivillige sociale organisationer, fritids- og kulturforeninger, som bidrager til at skabe stærke lokale fællesskaber i lokalsamfundene, kan dermed i højere grad også supplere den offentlige indsats og hjælpe borgere på vej til en stærkere tilknytning til lokalsamfundet og blive aktive i idrætslivet.

Konkret skal de strategiske partnerskaber bidrage til udvikling af modeller og metoder til at understøtte, at udsatte børn, unge og voksne samt mennesker med handicap bliver hjulpet ind i frivillige fællesskaber i

forlængelse af eller ved siden af den offentlige indsats. Det kan fx være gennem en fritidspasordning for udsatte børn og unge, hvor den offentlige hjælp er kontingentstøtten og den frivillige indsats kan være fritidsvejledningen og det praktiske fx i forhold til transport til fritidsaktiviteten. Eller det kan være som led i en kommunal bostøtteindsats, at borgere bliver introduceret for frivillige indsatser, hvor borgerne kan bidrage med de ressourcer, de har.

Det er dermed hensigten med partnerskaberne, at kommuner og frivillige organisationer sammen kan søge om projektstøtte til at udvikle modeller og metoder til at understøtte, at flere af ovennævnte grupper kan deltage som aktive medborgere med de ressourcer, de har.

For at modne de strategiske partnerskaber og understøtte, at der udvikles, afprøves og forankres innovative samarbejdsmodeller, vil regeringen også afsætte midler til at understøtte kommunerne og de frivillige foreninger og organisationer med rådgivning, metoder og kompetencer i at samarbejde, ligesom der afsættes midler til erfaringsindsamling og videndeling, som kan understøtte og udvikle de strategiske partnerskaber og bidrage til, at der iværksættes levedygtige projekter, som kan forankres efter projektperioden.

Der afsættes i alt 24,1 mio. kr. hertil i perioden 2018-2021.

Initiativ 2: Flere ressourcer til fælles løsninger

Regeringen vil understøtte, at flere aktører kan bidrage til at løse samfundets udfordringer. Det kan fx være socialt orienterede virksomheder, der gerne vil bidrage i samarbejde med fx frivillige foreninger og organisationer, men som mangler et sted at søge samarbejdspartnere til indsatser med et fælles formål. Regeringen vil derfor afsætte midler til at etablere en digital social børs, hvor fx frivillige foreninger, organisationer, virksomheder, fonde og private kan matches til projekter med forskellige formål.

Regeringen vil derudover understøtte digitale løsninger i den frivillige sektor ved at sikre forankringen af jobdatabasen til frivillige jobs på frivilligjob.dk. Det er ambitionen, at den sociale børs og frivilligjob.dk på sigt kan kobles i én digital platform.

Der afsættes 1,4 hertil mio. kr. i 2018 og 2019.

Initiativ 3: Styrkelse af civilsamfundet i landdistrikterne

Regeringen vil sikre, at det frivillige initiativ og engagement er stærkt i alle egne af landet. Et stærkt foreningsliv og lokale kræfter har traditionelt spillet en stor rolle i udviklingen i landdistrikterne og bidraget til at skabe attraktive lokalmiljøer igennem eksempelvis idræts- og kulturtilbud. Det frivillige foreningsliv på landet er dog mange steder udfordret af fraflytning og faldende befolkningstal. Regeringen ønsker at understøtte levende lokale fællesskaber i og uden for det traditionelle foreningsliv, borgernes muligheder for at tage medansvar for egne og andres livsvilkår samt udviklingen af robuste lokalsamfund og fællesskaber.

Der afsættes derfor midler til en ny særskilt projekttype under Landdistriktspuljen, hvis overordnede formål er at støtte projekter, der kan fremme beskæftigelse, erhvervsudvikling, service, levevilkår, bosætning samt lokale kultur- og fritidsaktiviteter i landdistrikterne og de små øsamfund. Den nye projekttype skal give lokale frivillige aktører mulighed for at gennemføre projekter, der udfordrer traditionelle rammer for fællesskaber og dermed mobiliserer nye typer af frivillige og skaber nye former for deltagelse samt fællesskaber lokalt. Det kan yderligere være projekter, der samler et lokalsamfunds forskellige aktører til at skabe robuste og effektfulde løsninger på lokale udfordringer.

Der afsættes i alt 4,0 mio. kr. hertil i 2021.

Initiativ 4: Styrket integration gennem civilsamfundet

Regeringen mener, at en vellykket integration blandt andet sker ved at tage et lands normer og værdier til sig. En af vejene til at sikre det kendskab sker gennem civilsamfundet, fordi det i sig selv står for nogle af de grundlæggende værdier ved det danske samfund: Det personlige ansvar og frivillige engagement. Regeringen ønsker derfor at sikre en bedre integration blandt nydanskere ved at styrke tilknytningen blandt nydanske børn og voksne til civilsamfundet og frivillige fællesskaber.

For at flest mulige sårbare børn og unge i udsatte boligområder får glæde af det fællesskab, netværk og gensidig tillid, som et aktivt foreningsliv medfører, vil regeringen afsætte midler til, at flere udsatte børn og unge får mulighed for at deltage i frivillige fællesskaber i det danske foreningsliv gennem DIF Get2Sport.

Der afsættes i alt 16,0 mio. kr. hertil i perioden 2018-2021.

Spor 2. En infrastruktur, der støtter og udvikler

Regeringen ønsker, at det skal være let at være frivillig. Det drejer sig både om at understøtte stabile rammer og vilkår for de frivillige sociale foreninger og organisationer, ligesom det drejer sig om at sikre en stærk lokal og kvalificeret understøttelse af det frivillige initiativ og de frivillige indsatser.

Derfor vil regeringen tage følgende initiativer:

Initiativ 5: En mere enkel statslig støttestruktur på det frivillige sociale område

Regeringen vil gøre det lettere at være frivillig og sikre, at flest mulige kræfter kanaliseres til de frivillige indsatser uden brug af unødige dokumentationskrav. Det skal den statslige støttestruktur på det frivillige sociale område understøtte.

Regeringen vil derfor nedsætte en arbejdsgruppe med repræsentanter fra den frivillige sociale sektor, KL, Finansministeriet samt Børne- og Socialministeriet, som skal foretage en analyse af, hvordan der kan sikres en statslig støttestruktur og puljeadministration på det frivillige sociale område, der understøtter sektoren uden unødigt bureaukrati. Arbejdet skal blandt andet fokusere på, hvordan der sikres stabilitet og proportionalitet mellem krav i de offentlige bevillinger og foreningens eller bevillingens størrelse. Det er afgørende for regeringen, at relevante parter på området inddrages i analysen. Arbejdsgruppen skal af-rapportere i løbet af 2018.

Regeringen noterer sig derudover, at task forcen mener, at alle kommunernes § 18-midler bør anvendes til det lokale frivillige sociale arbejde med så få dokumentationskrav som muligt og hovedsageligt med et fokus på drift. En sådan uddeling af midlerne skal ifølge task forcen sikre en stabil lokal støtte af og poli-tisk fokus på den frivillige sociale indsats. Regeringen bakker op om task forcens synspunkter på dette punkt.

Initiativ 6: Lokal innovation gennem frivillige foreninger

Den frivillige sektors innovationsevne bidrager til at udvikle nye velfærdsløsninger til gavn for blandt andre samfundets udsatte borgere og borgere med handicap. Regeringen vil afsætte midler til at understøtte kompetencer hos lokalt forankrede aktører på frivilligområdet til at omsætte og forankre innovative idéer til konkrete bæredygtige løsninger på sociale udfordringer.

Initiativet er rettet mod lokale frivillige organisationer og foreninger, der skal understøttes i at oparbejde kapaciteten til at realisere konkrete idéer. Foreningerne støttes derfor i både at realisere den konkrete idé og gennemgå et udviklingsforløb for at oparbejde kompetencer til fremadrettet at omsætte og forankre innovative idéer. Initiativet sigter endvidere mod at sikre en lokalt forankret kapacitet til at understøtte foreningernes innovationsarbejde, fx i det lokale frivilligcenter.

Regeringen vil endvidere afsætte midler til implementeringsstøtte for at sikre kompetencemæssig foran-kring i foreningernes drift, som kan anvendes til at kvalificere og støtte fremtidige innovative processer og løsninger, både hos den primære organisation eller forening, der modtager støtte samt øvrige lokale frivil-lige aktører.

Der afsættes i alt 20,3 mio. kr. hertil i år 2020 og 2021.

Initiativ 7: Styrkelse af det lokale frivillige sociale arbejde

Regeringen vil styrke frivilligcentrenes arbejde som led i at sikre gode rammer for det frivillige initiativ og det lokale frivillige sociale arbejde.

Frivilligcentre er centrale aktører i den frivillige sociale infrastruktur. En rapport udarbejdet af Rambøll for Børne- og Socialministeriet fra 2016 viser, at kvaliteten i frivilligcentrenes arbejde varierer meget rundt om i landet. I forlængelse af rapportens konklusioner er der udarbejdet nye tildelingskriterier til frivilligcentre, som centrene skal leve op til for at få tildelt statslig grundfinansiering, og som skal sikre, at centrene arbejder mere mål- og resultatorienteret. Regeringen vil i forlængelse heraf sikre et kvalitetsløft af frivilligcentrenes arbejde, så de fungerer som stærke lokale fyrtårne til at understøtte det frivillige sociale arbejde og foreningsliv. Derfor vil regeringen afsætte midler til at udvikle og implementere en kvalitetsmodel for frivilligcentrenes arbejde samt afsætte midler til at evaluere implementeringen af modellen.

Regeringen vil desuden afsætte midler til at etablere to nye frivilligcentre for at nå målsætningen om, at der på sigt er frivilligcentre i alle landets kommuner, som kan understøtte og styrke det lokale foreningsliv og frivillige initiativ. Regeringen vil i tråd med etableringen af flere nye frivilligcentre afsætte midler til at sikre et stabilt støtteniveau af frivilligcentre, så de kan fastholde deres nuværende aktivitetsniveau og understøttelse af den lokale frivillige sociale indsats.

For at sætte fokus på frivilligheden rundt om i landet vil regeringen også videreføre den nationale frivilligdag, Frivillig Fredag, på en sådan måde, at begivenheden bliver tættere knyttet til den lokale frivillighed.

Der afsættes i alt 14,7 mio. kr. hertil i perioden 2018-2021.

Initiativ 8: Et nyt Frivilligråd

Regeringen vil styrke Frivilligrådet, så rådet i sin rådgivning af regeringen og Folketinget om muligheder og tendenser i den frivillige sociale sektor, har en stærkere kobling til og afsæt i den frivillige sociale sektor.

For at styrke rådet foreslår regeringen derfor en ny udpegningsmodel, der sikrer, at rådet er bredere repræsenteret i det frivillige sociale felt. Derudover foreslår regeringen, at rådet skal have en tættere kobling til de kommunale frivilligråd i form af løbende dialog, netværk og erfaringsudveksling, der kan bidrage til en rådgivning af regeringen og Folketinget. Koblingen skal også sikres ved, at rådet i dialog med kommuner og det lokale foreningsliv skal arbejde for, at flere kommuner etablerer lokale frivilligråd, der kan forstærke den lokale dialog og inddragelse af den frivillige sociale sektor i en kommunalpolitisk kontekst.

Der afsættes i alt 3,5 mio. kr. hertil i perioden 2018-2021.

Initiativ 9: Kompetenceløft af det frivillige sociale arbejde

Regeringen vil kvalificere den lokale frivillige sociale indsats ved at sikre et kompetenceløft på det frivillige sociale område. Regeringen ønsker derfor at videreføre Uddannelsespuljen, hvor frivillige sociale foreninger tilbydes praksisnær og anvendelsesorienteret kompetenceudvikling og læring om nye redskaber, metoder og tendenser, som er meget efterspurgt i den frivillige sociale sektor. Derudover er frivillige sociale iværksættere gennem initiativet sikret viden om, hvordan de kommer godt i gang med at etablere en forening eller omsætte nye idéer og projekter til virkelighed.

Regeringen vil videreføre initiativet i en form, så der fremover sikres relevante kompetencetilbud i form af gratis kurser over hele landet med fokus på både brugerne på det sociale område og kapacitetsopbygning i frivillige sociale foreninger og organisationer. Som noget nyt skal lokale frivillige sociale foreninger kunne bestille gratis kurser, der vil blive afholdt tæt på foreningen, eksempelvis i det lokale frivilligcenter.

Der afsættes i alt 26,5 mio. kr. hertil i perioden 2018-2021.

Spor 3. Viden

Regeringen vil sikre praksisnær viden om tendenser og udviklinger i den frivillige verden, som kan bidrage til at kvalificere de frivillige indsatser og de initiativer, der sættes i værk fra centralt hold. Regeringen ønsker derfor at styrke vidensniveauet i foreningerne og på uddannelserne, især med tanke på potentialet for at inkludere flere i frivillige fællesskaber.

Regeringen vil styrke vidensgrundlaget gennem følgende initiativer:

Initiativ 10: Inklusion i frivillige organisationer

Regeringen vil understøtte, at de frivillige foreninger og organisationer bliver endnu bedre til at inddrage udsatte borgere og borgere med handicap som frivillige. Langt størstedelen af det frivillige engagement foregår i det traditionelle foreningsliv. For at indfri regeringens målsætning om øget deltagelse i frivillige fællesskaber blandt borgere, som står uden for arbejdsmarkedet, mener regeringen derfor, at det er vigtigt at stille skarpt på foreningslivet. Deltagelse af borgere uden for arbejdsmarkedet stiller blandt andet krav til kompetencerne blandt ledelsen af de frivillige organisationer, som i forvejen er en særlig disciplin i forhold til at fastholde, motivere og koordinere den frivillige indsats.

Regeringen vil derfor afsætte midler til at undersøge betydningen af de frivillige organisationers ledelse for at skabe øget deltagelse i den frivillige indsats blandt borgere uden for arbejdsfællesskabet.

Der afsættes 0,7 mio. hertil kr. i 2018.

Initiativ 11: Mere samarbejde mellem frivillige og kommuner gennem uddannelse

For at skabe mere samarbejde mellem frivillige og kommuner om sociale løsninger til gavn for udsatte borgere og borgere med handicap ønsker regeringen bedre kompetencer blandt frivillige og fagprofessionelle i at samarbejde. Derfor vil regeringen undersøge muligheden for at styrke fagprofessionelles kompetencer i at samarbejde med den frivillige sektor gennem uddannelsesinstitutionerne. Undersøgelsen skal blandt andet afdække uddannelsesbehovet og efterspørgsel efter kurser eller fag, der skal handle om, hvordan frivillige og offentlige indsatser kan supplere hinanden.

Der afsættes 0,5 mio. hertil i 2020.

Initiativ 12: Solid viden om den frivillige sociale indsats

Regeringen vil sikre et solidt fundament af viden om udviklingen og tendenser i den frivillige sociale indsats, som både skal bruges til at udvikle, understøtte og rådgive de frivillige foreninger og indsatser, udvikle rammerne for det og sikre mere viden om frivillighed på tværs af sektorer. Regeringen vil derfor afsætte midler til fortsat at monitorere udviklingen i den frivillige indsats blandt den danske befolkning, tendenser i den frivillige verden og i samspillet mellem frivillige sociale aktører og offentlige institutioner, som fx kommunerne.

Der afsættes i alt 0,9 mio. kr. i perioden 2018-2021.

2017/18:8

Oktober 2017

Børne- og Socialministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K
Tlf.: +45 33 92 93 00
sm@sm.dk

ISBN 978-87-93635-03-6 (pdf version)

Design, omslag: e-Types

Publikationen kan hentes på:
sm.dk

Børne- og Socialministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K
Tlf.: +45 33 92 93 00